

Број/Број: 01/6-50-1-8-20/09

Sarajevo/Сарајево, 4. 2. 2010.

Z A P I S N I K

20. sjednice Povjerenstva za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, održane 4. 2. 2010. godine

Dvadesetoj sjednici Povjerenstva za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, održanoj 4. 2. 2010. godine, nazočili su članovi Povjerenstva: Vinko Zorić, Mirjana Malić, Remzija Kadrić, Rifat Dolić, Savo Erić i Halid Genjac.

Sjednici je, po pozivu, bila nazočna i zastupnica Nermina Zaimović-Uzunović, koju je Klub zastupnika SDP-a BiH predložio za članicu Povjerenstva, umjesto pok. Joze Križanovića, te bi joj članstvo trebalo biti potvrđeno na nastavku 71. sjednice Zastupničkog doma 10. veljače 2010.

Sjednici je bio nazočan i tajnik Povjerenstva Davorin Semenik.

Za sjednicu je usvojen sljedeći

Dnevni red

1. Usvajanje Zapisnika 19. sjednice Povjerenstva;
2. Izbor prvog zamjenika predsjedatelja Povjerenstva;
3. Usvajanje Izvješća o radu u 2009. godini;
4. Usvajanje Radnog plana za 2010. godinu;
5. Utvrđivanje prijedloga Međuresornoj radnoj skupini za usuglašavanje Izbornog zakona BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH;
6. Usvajanje zaključaka s tematske sjednice održane 15. 12. 2009.;
7. Izvješće s 2. OEES-ove regionalne konferencije parlamentarki pod nazivom: „Povećanje političke participacije žena u regiji – utjecaj političkih, ekonomskih i društvenih faktora”
8. Razmatranje Informacije tajnika Povjerenstva o spolnoj zastupljenosti zaposlenih u Tajništvu PSBiH;
9. Ostala pitanja:
 - a) Utvrđivanje prijedloga za Orijentacijski radni plan Zastupničkog doma za 2010.,
 - b) Međunarodne aktivnosti Povjerenstva.

Ad-1. Usvajanje Zapisnika 19. sjednice Povjerenstva

Zapisnik 19. sjednice Povjerenstva usvojen je jednoglasno, bez primjedaba.

Ad-2. Izbor prvog zamjenika predsjedatelja Povjerenstva

Predsjedatelj je podsjetio nazočne da je na 64. sjednici Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, održane 7. 12. 2009., zastupnica Vesna Šain imenovana u ovo Povjerenstvo umjesto Jovana Todorovića, ujedno i prvog zamjenika predsjedatelja Povjerenstva, pa je glede utvrđenih kriterija za imenovanje rukovodstava povjerenstava iz članka 30. Poslovnika Zastupničkog doma predložio da za prvu zamjenicu predsjedatelja bude izabrana gđa Vesna Šain.

Povjerenstvo je bez rasprave jednoglasno donijelo sljedeću

O D L U K U

Vesna Šain bira se za prvu zamjenicu predsjedatelja Povjerenstva za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma PSBiH.

Ad-3. Usvajanje Izvješća o radu u 2009. godini

U raspravi o prijedlogu Izvješća za 2009., u kojoj su sudjelovali svi nazočni članovi, konstatirano je da je Povjerenstvo u 2009. održavalo sjednice u prosjeku jedanput u dva mjeseca. No, s obzirom na specifičnosti Povjerenstva u odnosu na ostala povjerenstva kada je u pitanju nadležnost za usvajanje zakona, članovi Povjerenstva smatraju da je to bilo dovoljno, poglavito ako se sagledaju rezultati rada Povjerenstva u sadržajnom smislu, kao i da je radni plan za 2009. realiziran skoro u cijelosti.

Tako je razmatrano nekoliko strateških dokumenata:

- Strategija prevencije i borbe protiv nasilja u obitelji u BiH za razdoblje od 2009. do 2011.
- Godišnje izvješće Vijeća ministara BiH o statusu spolova u BiH za 2008.
- Izvješće o radu Agencije za ravnopravnost spolova BiH
- Projekt „Fond za implementiranje Gender akcijskog plana – FIGAP“.

U pripremi navedene Strategije sudjelovalo je i nekoliko članova Povjerenstva, te je o svakom od ovih dokumenata Povjerenstvo donijelo i odgovarajuće zaključke.

Obavljene su pripreme za parlamentarnu raspravu o Gender akcijskom planu Vijeća ministara BiH i preporukama UN-ovog Odbora za eliminaciju diskriminacije žena, te je Zastupničkom domu dostavljen set dokumenata s prijedlogom zaključaka.

Povjerenstvo se u 2009. aktivno uključilo i u zakonodavnu aktivnost usuglašavanja bh. zakona sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH, i to: vodeći cjelokupan proces, sudjelujući u svojstvu predlagatelja (izmjene Izbornog zakona BiH), inicirajući i potom sudjelujući u pripremama zakona unutar radnih skupina (izmjene i dopune Zakona o ravnopravnosti spolova BiH, Zakona o državnoj službi u institucijama BiH i tri zakona iz područja javnih medija).

Za potrebe analize stanja u pojedinim područjima, održana je i tematska sjednica o obrazovanju i ravnopravnosti spolova. Zaključke s te sjednice Povjerenstvo usvaja na današnjoj sjednici.

Kada je riječ o međunarodnim aktivnostima, realiziran je posjet Parlamentu Češke Republike, a Povjerenstvo je u uzvratni posjet primilo izaslanstvo Parlamenta Kraljevine Švedske.

Povjerenstvo je zaključilo da članovi Parlamentarne skupštine BiH ne posvećuju odgovarajuću pozornost pitanjima ravnopravnosti spolova, pa je samim time i odnos spram ovome Povjerenstvu neprimjeren.

Nakon rasprave jednoglasno je usvojeno Izvješće o radu u 2009. godini.

Ad-4. Usvajanje Radnog plana za 2010. godinu

Predloženo je da Povjerenstvo i u ovoj godini nastavi s aktivnostima usklađivanja zakona sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH, kao i praćenja realizacije aktivnosti iz Strategije prevencije i borbe protiv nasilja u obitelji i Gender akcijskog plana Vijeća ministara BiH. Također bi trebalo organizirati i tematsku sjednicu o ravnopravnost spolova u području zapošljavanja, rada i socijalne skrbi.

Dogovoreno je upriličiti posjet gender povjerenstvima Zapadno-hercegovačke županije i Unsko-sanskog kantona.

Povjerenstvo planira u 2010. godini nastaviti s međunarodnim aktivnostima, u okviru kojih i razmjenu iskustava sa srodnim parlamentarnim tijelima.

Radni plan za 2010. usvojen je jednoglasno.

A-5. Utvrđivanje prijedloga Međuresornoj radnoj skupini za usuglašavanje Izbornog zakona BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH

Povjerenstvo je zaključilo obratiti se kolegijima obaju domova Parlamentarne skupštine BiH podsjećajući na činjenicu da Izborni zakon BiH nije usuglašen sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH, jer ne sadrži rješenja koja u tijelima vlasti jamče ravnopravnu zastupljenost spolova. To je Povjerenstvo pokušalo otkloniti predlaganjem Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH u protekloj godini, koji u Parlamentarnoj skupštini BiH nije dobio potporu.

Konstatirano je da će se loše stanje glede udjela žena u javnome životu nakon općih izbora još više pogoršati ako se u Izborni zakon BiH ne ugrade načela koja će jamčiti postizanje stvarne ravnopravnosti spolova. Stoga se pozivaju kolegiji da, u granicama svojih nadležnosti, poduzmu potrebne korake kako bi se osigurala spolna ravnopravnost kroz izmjene i dopune Izbornog zakona BiH.

Ad-6. Usvajanje zaključaka s tematske sjednice održane 15. 12. 2009.

Povjerenstvo je 15. 12. 2009. održalo tematsku sjednicu pod nazivom: "Obrazovanje i ravnopravnost spolova – analiza zastupljenosti problematike ravnopravnosti spolova u udžbenicima". Povjerenstvu su prezentirani rezultati rasprave i prijedlog zaključaka. Nakon rasprave jednoglasno su usvojeni sljedeći

Z A K L J U Č C I

1. Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo)

održalo je 15. 12. 2009. tematsku sjednicu-javnu raspravu pod nazivom: "Obrazovanje i ravnopravnost spolova – analiza zastupljenosti problematike ravnopravnosti spolova u udžbenicima".

Sjednici su nazočili predstavnici entitetskih i kantonalnih gender povjerenstava, državnih, entitetskih i kantonalnih ministarstava iz područja obrazovanja, državnih i entitetskih gender agencija i gender centara, Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, Ombudsmana za ljudska prava BiH, nevladinih organizacija koje se bave promicanjem ljudskih prava i vrijednosti, a prvenstveno ravnopravnosti spolova, te međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini.

2. Na javnoj je raspravi Povjerenstvo upoznato o stanju u ovome području sa stanovišta primjene Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, s ciljem identificiranja uzroka i problema u primjeni Zakona o ravnopravnosti spolova (u daljnjem tekstu: Zakon) u području obrazovanja, kao i zajedničkog utvrđivanja mjera koje je potrebno poduzeti radi poboljšanja stanja, uključujući i eventualne promjene u postojećoj zakonskoj regulativi.
3. Povjerenstvo je duboko svjesno značenja obrazovnog procesa za razvitak našeg društva. Obrazovne ustanove spadaju, nedvojbeno, u najvažnije institucionalne nositelje procesa socijalizacije djece i mladih, te stvaranja i prenošenja društveno vrednovanih znanja i vještina.
Gender senzitivno obrazovanje posebno je značajno za svaku osobu kao i za društvo u cjelini. Ono je bitno za osobni razvoj i kvalitetu života svake osobe, a predstavlja i bitan faktor demokratizacije društva, gospodarskog razvitka, prosperiteta i održivosti jednog društva.
4. Diskriminacija po osnovi spola u obrazovnom sustavu naročito je opasna jer izravno podržava stereotipe o nejednakosti djevojčica i dječaka, muškaraca i žena. Stoga je bitno da obrazovni sustav i svi elementi toga sustava (vrtići, škole, sveučilišta, istraživački instituti, nastavno osoblje, nastavni planovi i programi, udžbenici i literatura) vode brigu o uravnoteživanju postojećih gender hijerarhija, tako što će podjednako osnaživati djevojčice i dječake, djevojke i mladiće, žene i muškarce i kao korisnike/korisnice i kao participante/participantice u obrazovnom procesu i proizvodnji znanja.
5. Gender analiza sadržaja udžbenika u Bosni i Hercegovini ukazala je na određene nedostatke i slabosti, a naročito: djevojčice i žene brojčano su manje zastupljene, muškarci se ponajčešće predstavljaju kao nositelji zanimanja, kućanski poslovi prvenstveno se prikazuju kao ženski, žene se češće prikazuju kao majke nego muškarci kao očevi, djevojčice i žene prikazuju se kao pasivne i emotivne, a dječaci i muškarci su više aktivni i poduzetni, upotrebljava se generički muški rod, udžbenike uglavnom pišu muškarci, a također i tekstove koji se uvrštavaju u njih.
6. Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH (članak 30.) propisana je obveza usklađivanja svih državnih i entitetskih zakona s odredbama ovoga zakona.
Stoga Povjerenstvo traži i potiče nadležne institucije na poduzimanje sljedećih mjera:

- 6.1. Uskladiti državne, entitetske i kantonalne zakone iz područja obrazovanja sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH;
- 6.2. Osigurati da se putem zajedničke jezgre nastavnih programa i planova promiče ravnopravnost spolova i da se planovima i programima te metodologijom rada osigura uspostava obrazovnog sustava koji će jamčiti eliminaciju onih nastavnih programa što sadrže stereotipnu društvenu ulogu muškarca i žene, a koji za posljedicu imaju diskriminaciju i neravnopravnost spolova;
- 6.3. Osigurati ravnopravnu zastupljenost spolova u tijelima za uspostavu standarda u obrazovanju u Bosni i Hercegovini, stručnim institucijama entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH, kao i drugim stalnim i povremenim stručnim tijelima;
- 6.4. Osigurati upotrebu gender senzitivnog jezika u pisanju funkcija, zvanja i statusa;
- 6.5. Zakonom predvidjeti, kao težu povredu obveza, nasilje po osnovi spola, uznemiravanje i seksualno uznemiravanje, te propisati kazne za nepoduzimanje odgovarajućih mjera i učinkovitih mehanizama protiv diskriminacije i uznemiravanja po osnovi spola i seksualnog uznemiravanja.

7. O ovim zaključcima upoznati Konferenciju ministara o obrazovanju u BiH, gender povjerenstva na svim razinama zakonodavne vlasti, ministarstva obrazovanja i gender institucionalne mehanizme u izvršnoj vlasti, kao i sudionike javne rasprave.

Ad-7. Izvješće s 2. OESS-ove regionalne konferencije parlamentarki pod nazivom: „Povećanje političke participacije žena u regiji – utjecaj političkih, ekonomskih i društvenih faktora”

Članica Povjerenstva Mirjana Malić, ujedno i članica Organizacijskog odbora Konferencije, upoznala je nazočne s rezultatima 2. OESS-ove regionalne konferencije parlamentarki pod nazivom: „Povećanje političke participacije žena u regiji – utjecaj političkih, ekonomskih i društvenih faktora”, koja je održana u Sarajevu 15. 10. 2009.

U raspravi je zaključeno da odziv svih pozvanih iz Parlamentarne skupštine BiH na spomenutoj konferenciji nije bio dovoljan, iako je bilo riječi o iznimno važnim temama.

Također je zaključeno da je Povjerenstvo još ranije prepoznalo probleme koji se u zaključcima Konferencije navode kao regionalni, te je o većini njih već raspravljalo, a u nekima se može prepoznati i značajan napredak.

Nakon toga je Izvješće primljeno k znanju.

Ad-8. Razmatranje Informacije tajnika Povjerenstva o spolnoj zastupljenosti zaposlenih u Tajništvu PSBiH

Predsjedatelj je konstatirao da je dobro ostvariti uvid u ostvarivanje načela Zakona o ravnopravnosti spolova i u vlastitoj kući, te je informacija što ju je priredio tajnik Povjerenstva dobrodošla.

U raspravi je zaključeno da podaci iz Informacije daju razloga za zadovoljstvo stanjem, ali i obvezuju na daljnje praćenje situacije.

Nakon toga su jednoglasno usvojeni zaključci, o kojima će biti upoznati Kolegij Tajništva i kolegiji obaju domova PSBiH, a koji glase:

ZAKLJUČCI

1. Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova razmatralo je Informaciju tajnika Povjerenstva o spolnoj zastupljenosti zaposlenika Tajništva PSBiH;
2. Povjerenstvo cijeni dobrim trenutačno stanje na razini institucije, a posebice iskazuje zadovoljstvo uravnoteženom zastupljenošću obaju spolova na mjestima donošenja odluka, odnosno na rukovodećim radnim mjestima;
3. Glede zastupljenosti spolova na radnim mjestima stručnog suradnika i višeg stručnog suradnika Povjerenstvo skreće pozornost na postojeći disbalans na štetu muškaraca, te na posljedice koje bi ovakvo stanje moglo prouzročiti u budućnosti, a što je naznačeno u Informaciji;
4. Povjerenstvo poziva Kolegij Tajništva PSBiH da u svojim planovima zapošljavanja i promaknuća u službi ugradi koncept ravnopravnosti spolova, te da i nadalje vodi računa o spolnoj uravnoteženosti zaposlenika, kao i da osigura ostvarivanje načela prema kojemu ako dva ili više kandidata na natječaju za radno mjesto u podjednakoj mjeri ispunjavaju tražene uvjete, prednost se daje kandidatu manje zastupljenog spola na poslovima istog stupnja složenosti.

Ad-9. Ostala pitanja:

- a) Utvrđivanje prijedloga za Orijentacijski radni plan Zastupničkog doma za 2010.

Tajnik je upoznao nazočne s pismom Kolegija Zastupničkog doma kojim poziva Povjerenstva da predlože teme za Orijentacijski radni plan Zastupničkog doma za 2010. Podsjetio je na zaključak s prethodne sjednice o upućivanju Zastupničkom domu na raspravu Godišnjeg izvješća Vijeća ministara BiH o statusu spolova u BiH za 2008. Stoga je odlučeno predložiti Kolegiju raspravu o ovome dokumentu, kao prijedlog Povjerenstva za Orijentacijski radni plan Zastupničkog doma za 2010.

- b) Međunarodne aktivnosti Povjerenstva

Predsjedatelj je obavijestio nazočne o svojim kontaktima tijekom posjeta Narodnoj skupštini Republike Srbije koji bi trebali rezultirati susretom Povjerenstva sa srodnim odborom srbijanske skupštine. Tajnik je izvijestio o kontaktima s parlamentima Velike Britanije, Republike Irske i Njemačke, te o pozivu za posjet odboru za ljudska prava Parlamenta Velike Britanije, s predloženim terminima.

Nakon konzultacija odlučeno je prihvatiti 5. srpanj za termin susreta, a sastav izaslanstva Povjerenstva naknadno odrediti.

Nakon što je dnevni red realiziran, sjednica je zaključena u 11.30 sati.

TAJNIK POVJERENSTVA

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Davorin Semenik

Vinko Zorić